HESAPLANABİLİRLİK

Bir problem hesaplanabilir olması için içerdeki bütün örneklerin çözülebilir olması gerekir.

Çözüm Karmaşıklığı

- Verimli Algoritmalar
- Üssel zamanlı algoritmalar

2.Quiz (Grup2A)

Kesirli Sırt Çantası Problemi Algoritmasını ve Analizini yapınız?

1. Polinomik Süre

Polinom sürede çözülen problemler

Polinomik sürede çözülen problemler *hesaplanabilir* (Verimli Algortimalar)

Polinomik $O(n^k)$ // n eleman sayısı, k sabit

2. P sınıfı

Polinomik sürede çözülen problemler

3. NP sınıfı

Non deterministik olarak Polinom zamanda çözülüyor

NFA (Nondeterministic Finite Automaton) → DFA (Deterministic Finite Automaton)

- ✓ Tüm NFA, DFA'yı kapsar
- ✓ En kötü durumda $O(2^n)$

4. NP-Tam Sınıfı

Polinomik çözümü yoktur

Hem NP problemdir hem de NP-Zor problemdir.

Bir grafta en kısa yolu bulmak için $O(m + \log n)$

En uzun basit yolun bulunması NP-Tam örneğidir.

Polinom Süreleri

• Verimli Algoritmalar

$$O(n)$$
  $O(n^2)$ $O(\log n + m^3)$

Polinom Olmayanlar

■ Kötü Algoritmalar

$$O(6^n)$$
  $O(n!)$ $O(n!m!)$ $O(n^n)$

5. Non Deterministik

Henüz geliştirilmemiş bir makine ile bir andan sonlu k adet çözüm tanımlarda bulunuyor (Polinoma dönüştürüp) En iyi çözümü getiriyor

6. NP-Zor

Bir polinomu bütün NP çözümleri Polinomik süreye indirgenebiliyorsa buna NP-Zor denir.

P = NP Halen çözülememiştir.

NP P'yi kapsar // bütün problemleri

Hamilton Döngüsü

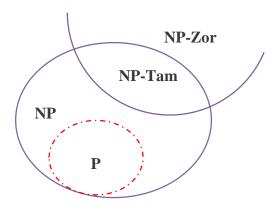
- 1) Her düğümü ziyaret et
- 2) Her kenarı en fazla bir kere geç

Hiç geçilmeyedebilir

Yönlü bir grafta Hamilton döngüsünün olup olmadığı; Polinomik bir çözümü halen bulunamamıştır.

NP Sınıfı

 $L \leq P^{L}$ her L için $\in NP$ olması gerek

Bir X problemi;

- Y problemini çözen iyi bir algoritma var ise
- X problemi bu algoritmadan yararlanarak çözülebiliyorsa
- X, Y'ye indirgenebilir (Polinomik)

$$Y: ax^2 + bx + c = 0$$

X:dx+q

X, Y'nin özel durumu

Y'yi çözen algoritmadan yararlanarak X'i çöz

Burada ilk sorulması gereken soru;

Bu problem çözülebiliyor mu? Çözülemiyor mu?

X, Y'yi kapsıyorsa çözülebilir.

Gezgin Satıcı Problemi

- 1) n adet şehir
- 2) Bir şehirden başla
- 3) (n-1) adet şehri en verimli yoldan gez

$$= (n-1) \cdot (n-2) \cdots$$

$$= (n-1)!$$

$$T(n) = \frac{(n-1)!}{2}$$
Faktöriyelden dolayı çok kötü bir durum

Türkiye için n=81 $T(n) = \frac{80!}{2}$ rota içeriyor demek

Bilgisayar üzerinde bu problemi çözmek; Saniyede 1 milyon işlem yapılsa 4·10⁷⁵ yıl sürer.